

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS DÉLBÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hírtételek megállapodás szerint számitálnak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felolés szerkesztő és lapfajdosón:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illett reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

id. Kerpely Antal.

Nehéz csapás sújtott az elmult lét elején szívünkre és gyász vonult be városunkba. A hétfőn délután szárnyra kerekedett hír, amely krassai lovag Kerpely Antal nyug. miniszteri tanácsos hirtelen halálát jelentette, esodálatos sebességgel terjedt el s lesújtó hatást, bánatot keltett mindenfelé.

Tudtuk, hogy igen jól érzi magát Vihnyen, családja körében. Hirtelen halála tehát, amely a városban való rövid látogatása alatt következett be, főleg váratlanulsgánál fogva döböntett meg mindenkit. Hiszen egy 71 éves ember ravatalánál, akinek a végzet megengedte, hogy aggkora nyugalmából tekintessen vissza befutott élet-pályájára, szivünkbe megtér a béke s ajkunkon elhal a panasz. Nem egy élet reménye száll vele a sírba, nem virágjában tőri le a megrendítő halál. A folytonos munkában kifáradt és kimerült test ebben a korban már nem érzi az alkotás, a eselekvés vágyát és bátran térhet nyugalomra. Halála híre mégis úgy hatott, mint egy előkészítetlen drámai fordulat meglepő látványra. Mégis korán halt meg, mint mindenki, aki érdemes arra, hogy megsírassunk.

Kerpely Antal azok közé tartozott, a kik jól fölttik be helyüket, melyet a sors kijelölt nekik s ilt hagyának maguk után, amelyet nehéz betölteni. Azért kíséri sírjába a szaktársak fájdalma és mindazok szeretete, akik közel állottak hozzá. Legfájdalmasabban éri a veszteség bányászati főiskolánkat, amelynek, mig ilt volt, szilárd o zlopa és díszje, amikor elment, fénylő esillaga és díszösége volt, amely fényét a főiskolát sugározta be.

Sok jeles szakembert adott a főiskola a nemzetnek, de nagyon keveset, aki olyan sokat tett szakjéért és hazájéért, mint a megboldogult, aki mint egy fényesen világító üstökös vált ki szaktársai közül. Maga a neve egy korszak jellemzése, a nehéz küzdelmek, a megfeszített nemzeti munka, a merész törekvések és a fényes sikerek korszakáé.

Kerpely a munka embere volt; élete a fáradságos munka és az odaadó kötelességérzet pályája. A self made man-ek útján ment előre. Rangot, hírnevet nem örökölt,

gazdagság, kényelem nem esábitották. E mellett a végzet büszkének és olyan érzékenyek alkotta, hogy sohasem tudott élni a boldogulás közönséges eszközeivel. Megvetette a célra vezető hízélgést, lenézte a paktáló kölcsönöség mestertegóságait. Mintaképe volt azoknak, akik munkával szerettek maguknak becsületet, hírnevet és pozíciót a társadalomban. Mindent, amit elérhetet, rargot, hírnevet, díszöséget, kitaró szorgalmának, lankadatlan tevékenységének, fáradságosan megszerzett bő tapasztalatainak s kiművelt szellemi képességeinek köszönhetete.

Ambíció, tettvágy feszítette mellét. Munkában élt. Tanult, hogy tudjon, tudott, hogy eselekedjék és dolgozott, hogy teremessen. A jelenkor jelszava: *a munka* volt lelke, ez volt ambíciója és hazafisága. Ebben volt ő ideálista. Dolgozott, a mig mások henyélték, irt, a mig mások beszéltek. Mértéketlen önbizalommal vállalkozott a legnehezebb feladatokra; nem riadt vissza a nehézségektől, hanem megoldotta. Gazdag talentumának minden kincsét törekedett kihasználni. Kicsiny termete, gyenge fizikai alkata mellett nagy volt az akarata s óriási a munkacereje és a kitarótsága. S habár sok munkában fáradt, munkakedvében mindig gazdagabbá lett.

Munkaszeretetével és szorgalmával nagy tehetség is párosult s a munkára való vágyakozás rendkívüli szerenésével egyesült benne a minden téren érvényesítő zsenialitással. Tettereje ezért esodálatos harmóniában volt teremtő képességével. Okosan, szerenésével és sikerrel dolgozott. Amióta érvényesíthete munkásságát, alkotásait mindig eredményesek voltak. Maradandó alkotások egész sora bizonyítja valódi férfi nagyságát. Alkotások, melyek elválaszthatatlanul vannak összekötve az ő nevével, az ő munkájával, az ő zsenialitásával. Alkotások, melyek nélküle létre se jöttek volna, vagy ha igen, talán a messze jövőben.

Munkássága nagy becsét fokozza az, hogy mindig hazai érdekeket szolgált, mindig szakja érdekeit tartotta szem előtt, nem a magáét. Pihenést nem tűró ambíciója össze volt forra önzetlenségével.

Életének és működésének egyik kiemagasló jelentősége az is, hogy mint az akadémia vaskolászati tanára, hallgatóival,

később, mint a gyakorlati tevékenység vezető embere, tisztviselőivel is megismertette az odaadó munkásságnak nagy becsét. E tekintetben valódi serkentő példája, világító fátylaja volt a kitaró munkának és kötelességérzésnek. Ugy hallgatói, mint tisztviselői odaadással és szeretettel esüggtek rajta s tiszteletet keltő esodálattal szemlélték eszményeieért való lelkesedéséből fakadó kötelességérzetét és soha nem szülő munkásságát. S a jó példa jó hatással volt. Egész gárda derék, életrevaló szakembert adott a hazának; kötelességtudó és munkaszerető tisztviselőkkel gazdagította a nemzetet.

En is töle szerettem szak tudásomat s a gyakorlatban az ő vezetése alatt indultam az életnek. Láttam keletkezni nagy terveit; láttam, miként hevítette a hazai vasipar javának előbbrevítete egész valóját. Láttam dolgozni e tervek megvalósításán fáradozó kitarással és minden munkatársát tetterre gerjesztő lelkesedéssel. Láttam, miként hajtotta a hiányok és bajok fölismeréséből s kedvence vasipara szükségleteinek érzetéből eredő tettvágya munkától-munkára, soha nem lankadva, soha magát célnál nem tudva, mindig előre.

Kiváló tudásával, gazdag tapasztalataival szilárd jellem és szivnemesség párosult. Kedélye és szive adtak működésének életet. Jöszivtségével és igazságos bánásmódjával megszerezete magának hallgatóinak osztatlan szeretetét és ragaszkodását, munkatársai nagybecsülését. Nyájasságával megnyerte az embereket, komolyságával imponált nekik.

Emlékének bár nem oly fényes, de egyenlően maradandó vonását képezi magán-életének nemes egyszerűsége, puritán szokásai. Itt nüség, mely ragaszkodás érnei díszítették s bár igen szűkszavú volt, meg volt az az adománya, hogy egy szűkebb kört szeretetével magához kössön. De soha sem tett kísérletet arra, hogy nagyobb köröket elkápráztasson.

Nem volt merev jellem; ha meggyőzték, engedett. Engedett akkor is, ha szorították, de nekikerülve, többnyire mégis célhoz jutott. Gyorsan határozott, gyorsan eselekedett, de nem elhamarkodva. Becsvágyó volt, de nem pedáns, gyakorlati elme, de eszményektől dobogó szivvel. Szóval olyan volt, mint anyillemek Széchenyi István álmodta a munka emberét.

De Kerpely nemcsak kiváló munkás, hanem tudós is volt, komoly tudós, tele a tudás szerzetével és szerénységgel. Irodalmi munkássága nagy terjedelmű, tudományos közleményeinek száma légió. Irodalmi munkásságával azonban nem a nevét, nem a híret szolgálta, de a szakját és foglalkozását, amelyet mindenkifőlött szeretett. De azért bőven kijutott neki az elismerésből is, a híreivől is, a dícsőségből is. S örült az elismerésnek. Ha a dícsőség sugáryogó sugara megérintette homlokát, földrült az arca s mosolygó ajkai gyöngéd szavakat kerestek az elismerés meghálálására.

Szerető szívére vall boldog családi élete is. Itt keresett pihenést fárasztó munkája után; itt acélozta meg munkakedvét. Háromszor nőttül s 17 gyermeke közül 9 van életben. Nagyon szeretete családját s annak boldogítása volt az egyedüli vágya, amelyet kielégíteni folytonos munkája közben is igyekezett.

Ime az ideális élet, mely hosszúságában, tartalmában, belső és külső körülményekben oly gazdag, oly szerencsés, oly áldásos.

Természetes, hogy aki ennyit épít, hibázhat is. Neki is voltak emberi hibái és tévedései, őt is sok csalódás érte. De amiben tévedett, az csekélység, aránytusa a nagy épülethez, amelyet monumentumul emelt magának. Csalódásainak és hibáinak valódi okát is abban kell keresnünk, hogy igen sokat akart véghez vinni s vitt is végre annyit, amennyit egy ember ereje meg nem enged.

Az ideális életet ideális halál tetőzte be. Ő maga se hitte, hogy az oly hamar bekövetkezik. Az volt a terve, hogy — miután két leánya férjhez ment — a harmadikát Budapestre elhelyezi s ő maga ide jön lakni, ebbe a városba, melyet rendkívül szeretett. Innen indult ki, mint kezdő tanár, dícsőséges útjára, ide akart visszatérni pihenőre is, kedves selmeci hívei és barátai közé. S ime visszatért: a halál itt fogta, hogy megvalósítsa ezt a szándékát. Még gondolkodásra sem engedett neki időt. A temetőből visszatérve, ahol elhúnyt kedvesei sírját látogatta, saját leendő lakóhelyét szemlélte meg, elvégezte minden dolgát, befejezte pályafutását és örökre elnemt. Tevékeny és pihenést nem ismerő szelleme végre megtalálja a nyugodalmat, ott, mindnyájunk közös hazájában, a sírban, ahol áldott porait örökre elhelyezték. Kartársainak bánata, számos hívének szeretete kíséri őt az örök pihenés nyugvóhelyére.

Áldás legyen a síron, amelybe pihenni tért.

A thébei királyról meg vala jósvola, hogy áldás fogantatik a helyen, ahol eltemetik. Hozzon működése és sírja áldást erre a városra is, amely neki oly kedves volt.

Selmecbánya meg fogja őrizni tisztá, szeplőtelen emlékét

* * *

Vessünk most egy pillantást a pályán végig, amelynek utolsó lépésök a ravatalhoz vezetett. Kerpely Antal 1837. február 5-én született Aradon. Középiskolai tanulmányainak befejezése után 1850-ban a dogmászai bányára és kohatórságnál kapott alkalmazást. 1857-ben Bécsben az osztrák-magyar államvasutársaság titkára lett. A társulat ösztöndíjával elvégezvén a selmeci bányászati akadémiát (1858—1862), 1862-ben mint mérnök az aninai vasgyárhoz került.

1865-ben Graezenstein Gusztáv — egy jeles és lelkes bányász, aki 1867-ben a magyar felelős miniszterumban államtitkár lett — fölszólva benne az előretörő jeles szakfőrlőt, a brásói bányatársulat ruszkabányai vasgyárhoz üzemvezető mérnöknek, majd 1867-ben, államtitkarsága idején, a kisgarami kincstári vasgyárhoz segédgondnoknak hívta meg.

1868-ban a selmeci bányászati akadémia tanári kara, méltánvolván Kerpelynek a szakirodalom terén kifejtett tevékenységét és gyakorlati képzettségét, ideiglenes tanári minőségben a vas- és fémkohászati tanszékre hívta meg. Ekkor kezdődött néz nézve a megfizetett munka és nélkülözhető közlelem ideje. Az abszolút korszak elhanyagolta az akadémiát s az igen hiányosan volt felszerelve. A vaskohászati, amely akkor kezdett rohamosabban fejlődésnek indulni, nem volt külön tanszéke. Mindenekelőtt azt kellett megteremteni, hogy a fokozódó igények szolgáltatására külön vaskohász nemzedékkel nevelhessen. Az ő érdeme, hogy az akadémia 1873-iki szervezete a vaskohászati részére önálló tanszékét állított, melyet mint bányatanácsos és rendes tanár, Kerpely foglalt el. Akkor már elemében volt s új állásában akkora buzgóságot, tudást és leleményességet s oly irodalmi tevékenységet fejtett ki, hogy híre csakhamar a külföldre is eljutott. 1874-ben a freiburgi akadémiára hívták meg igen kedvező föltételek mellett s megküldték neki a kinevezést is. Ő azonban a dízes állást visszautasította. Selmecbányán maradt, hogy a már megkezdett munkát befejezze. Ekkor kapta a III. osztályú vas-koronarendet és 1000 forintnyi fizetésű pótlékot, 1875-ben pedig a lovagi rangot.

1875-től kezdve három évig viselte az akadémia az igazgatói tisztelet, 1878-ban pedig első osztályú rendes tanárrá és a VI. fizetési osztályba lépett elő.

Mint tanár előharcosa volt az elméleti tanulmányok kiterjesztése mellett a gyakorlatiasabb oktatásnak, amintohogy általában nem a meddő teoretikus, hanem a gyümölcsöző, gyakorlati tudományokért lelkesedett.

Nagy eszelekedet és nagy fordulat volt életében, midőn 1881-ben a katedrát a gyakorlattal cserélte fel, elfogadván a pénzügyminiszter meghívását a kincstári vasgyárak élére, miniszteri tanácsosi ranggal. Lemondott a tudomány műveléséről, hogy gyakorlatilag érvényesítse szaktudását a nemzet javára. Nagy önbizalom és önállóság érzete kellett hozzá, hogy a meghívást elfogadja s lemondjon a hírnévéről, melyet a katedrán szerzett s a babérról, melyet tudományos működésével aratott. Nagy és érzékeny csapás volt ez a fejlődésben levő magyar tudományra, amely vele egyik legjelesebb, legkiválóbb munkását veszítette el.

Új állásában igen nehéz feladat várt rá. Az állami vasgyárak az állam kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt, mely a gyáraknak a legszükségesebb eszközöket sem adhatta meg, igen elhanyagolt állapotban voltak és sehogyssem jövedelmeztek. Itt nem volt elég a szaktudomány vívmányait alkalmazni, hanem jó pénzügyi eredményeket kellett felmutatni s a vasgyárak elavult felszerelését és berendezését korszerűen átálakítani. A különben is nehéz feladatot még súlyosbította az, hogy pénzügyi nehézségekkel és sokszor különböző ellenséges áramlatokkal kellett megküzdenie, amelyek a kincstári vasgyárak korszerű fejlesztésének ellene dolgoztak s Kerpely ellen a bizalmatlanságot akarták fölkelteni.

Kerpelyt a számtalan nehézség nem csüggesztette el. Dolgozott, buzdított s mint egész férfi, komoly akaratú, pihenést nem ismerő vaszorgalommal lassan-lassan elhárította az akadályokat. A gyárakat a helyi viszonyok számbavételével fejlesztette, berendezéseiket korszerűen átálakította, számos új, hazánkban még nem kultivált iparágat honosított meg bennük, bátor kézzel kiforgatta a vasgyárak adminisztrációját lassúságából és szabonyajból, fokozta a termelés s takarékoságot és hatékony ellenőrzést honosított meg. Ekeken át birkózott a sikerért s a siker el nem maradt. A talált kétségbejött helyzet néhány év alatt megváltozott. A hanyatlás és visszaesés

korszakát a haladás és virágzás váltotta fel. A kincstári vasgyárak beléptek a világ nagyiparába, s már-már kétségbevonat életpéességük beigazolódtott.

Kerpely ebbeli működésének fénypontja a vajdahunyadi új vasgyártótelep létesítése, mint oly alkotás, mely az ottani természeti kincsek kihasználását tűzte ki céljául, s ha 15 évi működésének ezen egyen kívül semmi más kimagasló ténye nem lenne, ez egyedül elegendő lenne arra, hogy a hazai vasipar terén szerzett érdemei elismeressenek, nevét a történelem lapjaira írják s örök híralával legyen íranta az ország. Mindez pedig megtörtént anélkül, hogy az államnak különben is győngye anyagi ereje érezhető módon vétett volna igénybe.

A vasgyárak rekonstrukcióját befejezve, Kerpely befejezte pihenést nem ismerő munkáját is s 1890-ban kifáradt testtel nyugalomba vonult, hogy kényelemben tölthesse el hátralévő napjait. Érdemeit a király a Lipót-renddel jutalmazta meg.

Kerpely tudományos és irodalmi munkásságát e helyen részletesen méltatni, lapunk szűke terén nem enged. E terén is óriási tevékenységet fejtett ki.

E munkásságra széleskörű tanulmányokkal készült elő. Sokszor bejárta a nyugati államokat, a német tudományok emporiumait, meglátogatta a külföld minden nevezetesebb vasgyárát, hogy munkásságához példákat és ösztönzést merítsen.

Első külföldi utazását 1866-ban tette meg, amidőn beutazta Szászországot, a Rajnavidékét és Vürtembergét. 1869-ben nagy tanulmányutat tett Németország, Belgium és Franciaország legnevezetesebb vasgyáraiban. 1872-ben bejárta Angolország kiválóbb vasipari kerületeit s meglátogatta Svédország jelesebb vasgyárait. 1874-ben ismét Angliába küldték ki a Siemens-féle közvetlen vasgyártás tanulmányozására és olvasztási kísérletek végrehajtására a Zsilvölgyi közszénel. 1880-ban hosszabb ideig tanulmányozta a híres Krupp-féle gyárakat és a németországi Bessemer kohákat. 1872-ben meglátogatta a koppenhágai, 1873-ban a bécsi s 1879-ben a párisi kiállítást. Úti tapasztalatait a szaklapokban mindig közölte.

Irodalmi munkásságát 1866-ban a «Berg-und Hüttenmännische Zeitung» hasábjain kezdte meg, amelyben később is számos tudományos cikket jelent meg. Számtalan cikket írt a «Bányászati és Kohászati Lapokba»-ba, amelynek 1871-től — 1881-ig ő volt a szerkesztője és csaknem egyedüli munkása.

1866-ban írta meg legnagyobb irodalmi művének első kötetét, a «Berichte über den Fortschritt der Eisenhütten-technik» első fülvolyamát, amelyet 20 éven át szerkesztett s mely Németországban most is az ő neve alatt jelenik meg.

1872-ben írta meg a «Vaskohászati» elméleti és gyakorlati kézikönyvét, amelyet a pénzügyminiszterium 2000 forint tiszteletdíjjal jutalmazott meg. Ugyanekkor adta ki a hazai vasgyárakban 1870-ben tett két havi tanulmányutának eredménye gyantán «Das Eisenhüttenwesen in Ungarn, sein Zustand und seine Zukunft» című művét. 1873-ban megindította egy másik nagy munkáját «Die Anlage und Einrichtung der Eisenhütten» amelynek első kötete 1881-ben jelent meg Lipcsében. Rendkívül becses, eredeti mű, amelynek becését a külföld is elismerte. 1873—74-ben írta «Das Eisen auf der Wiener Weltausstellung» című ismertetőjét. 1877-ben tette közzé a magyar «Természettudományi Társulat» megbízásából «Magyarországi vaskövei és vastermékei» című jeles művét, amely 1878-ban Bécsben nemet nyelven is megjelent. 1878-ban látott meg napvilágot Lipcsében «Ueber Eisenbahnschienen» nevű munkája.

Irodalmi munkássága elismeréseként a Magyar Tudományos Akadémia 1877-ben levelező tagjává választotta.

Az a roppant elfoglaltság, melyet az általa vezetett kincstári vasgyárak gondjai okoztak, Kerpelynek a szakirodalom művelésére vajmi kevés időt engedett. Tolla azonban akkor sem szünetelt egészen s 1885-ben jelent meg «Magyarországi vasipara az országos kiállítási idejében», című műve magyar és német nyelven.

Ezeket a nagyobb műveken kívül számos felolvasást tartott a Magyar Mérnök-és Építész-Egyesületben, a Természettudományi Társulatban, az angol «Iron and Steel Institut» magyarországi vándorgyűlésén, a Magyar Tudományos Akadémia nemzetgazdasági bizottságában stb.

Ezért a fáradságtalan és termékeny irodalmi működéséért és sikeres közgazdasági tevékenységéért számos hazai és külföldi nemzetgazdasági tudományos és más közhasznú testület tisztelettel meg azzal, hogy tagjává választotta.

A kit sirba tettünk, ime itt a rövid biográfiája, a mely arról, sógornőjét, hogy a megboldogult igen sok hasznos dolgot művelt hazánk és a bányászati szak javára s hogy benne a nemzet szellemvilágának egyik fényes szövevénye aludt ki. Az magyarázza meg, miért nem fér az elvezetés fölötti fájdalom a család szűk keretében. Erdemi elismerését jelenti az az imponáns gyászpompa is melyet volt tanítványainak halála, munkatársainak tisztelete és ragaszkodása, volt kollégáinak szeretete készített neki temetése napján. Eme visszaemlékezésével röjjük le mi is a saját és közönségünk nevében a hála és kegyelet adóját.

Sobó Jenő.

A haláleset.

E hó 21-én délelőtt Vihnyérről, ahol három hete naról, sógornőjével és kis leányával, Sári-kával bejött az ő kedves városába, Selmecebányára. Utközben sógornőjének és leányának, akik nem voltak még Selmeceben, a város nevezetességeiről, különlegességeiről beszélgetett s többek közt részletesen leírta a bányász temetést, amely az esti órákban, fátylakkal, a kopogó hangjai mellett történik.

Vigan, frissen érkezett be Selmecebányára, ahol sógornának Wankovits Lajosnak házában szállott meg. Délelőtt félháromez óraker kiment az evangélikus temetőbe, ahol első két neje Bányász Sarolta és Kerl Paula pihennek egymás mellett. Sokáig elidőzött, kedvesei pihenőhelyénél, elmelegette a szépen gondozott sirt s gyönyörködött a szép kilátásban, amely a sírtól látszik. Szemben látszanak épen a főiskolai növénykert a főiskola hatalmas kően palotájával.

A temetőből félháromez óra tájban távozott, utközben elbeszélgetett régi ismerőseivel, akikkel találkozott, s látszólag, hogy jól érzi magát kedves városában, ahol több mint husz évig volt otthona. Lakására ment, onnan egy névjegyet küldött Sztancsey Miklós főjegyzőhöz, aki neje után távoli rokona, melyben értesíti, hogy ebéd után meglátogatja. Ezek voltak utolsó sorai. Ezután rosszul érezte magát, sógornője s lánya Sztancsey Miklós főjegyzőért küldötték, aki azonnal elment hozzá néjével együtt. Arról panaszkodott, hogy nyomást érez mellében, de mikor orvosért akartak küldeni, nem engedte. Pár percig beszélgetett meg, de hirtelen rosszabbul lett, amikor a közelben lakó orvosokért küldötték. Szegedi Sándor orvos jelent meg először, ekkor már az ágyon feküdt s nem volt öntudatnál, de szíve még dobogott, de csak pár pillanagig. Sztancsey Miklós főjegyző karjaiban halt meg. Jöttek a többi orvosok is, Stuller Gyula főorvos, Tandlich Ignác t. orvos, elhívták Kuti István rendőrfőkapitányt is, de ekkor már minden késő volt. Kerpely Antal már nem élt. Az ország egyik legmunkásabb, legkiválóbb szak tudósa, aki megteremtette a magyar vasipart, megszűnt élni. Kerpely Antal meghalt ott, ahol nagy hasznu munkásságát megkezdte és husz éven át folytatta, ahol hirt, nevet szerzett magának s ahol elismerését vívta ki a külföldnek a magyar tudomány számára. Mint a jó katona visszatért arra a harcmezőre, ahol leg-többet küzdött, ahol legszebb győzelmeit, sikereit aratta.

A halál híre villámgyorsan terjedt el a városban s általános megdöbbenést és részvétet keltett. Sokan látták még kis idővel a községteleben és községeteleben álló kedves férfiat az utcán vigan, egészségesen beszélgetve s szinte hiitellenek tetszett mindenki előtt, hogy olyan váratlanul, hirtelen vége lehet egy ember életének. Elterjedt a szomorú esett híre Vihnyén is, ahol az egész fűrdőközönség tisztelettel övezte a mindenkihez szívélyes, kedves öreg urat.

Elképzelhetően borzalmas hatással volt a haláleset híre a családtagokra, akiket valósággal megrört a váratlan csapás.

Gyermekei közül csak legkisebb gyermeke Sárka volt mellette utolsó perceiben, továbbá

Szené Anna sógornője. Másik leánya Erzsébet-jével Récz Kálmán közoktatásügyi miniszter segédfoglalmazóval délután érkezett meg Vihnyérről.

Többi gyermekei Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai tanár, továbbá Ilma leánya Szilágyi Jenő dr.-né Debrecenben, Kerpely Antal az Alpine Montan Gesellschaft igazgatója Londonban, Kerpely vasgyári ellenőr Vajdahunyadon, Kerpely Béla Magyaróváron és Brunó fia Dombiraton voltak. A család tagjait sürögösen értesítették a szomorú esetről.

Mivel Kerpely Antal mintegy husz évig volt a főiskola tanára a főiskola rektora egy intézkedett, hogy a temetés a főiskola aulájából történjék s az ideiglenes ravatalt is ott állítsák fel, a vaskohászati teremben, amely szaknak tanára volt a főiskolán a megboldogult.

E közben a táviró szanaszót vitte a hírt a nagy csapásról, amely a magyar tudományos világot érte s özönnel jöttek a részvétet jelentő sürögönyök a külföldi családhoz az ország minden részéből s a gyólfoldról.

Szerdán reggel a díszes ravatallal helyezték a tömör érc koporsóban pihenő nagy munkásnak tetemét. A főiskola díszes előcsarnokát egészen fekete gyászszal vonták be. A magas ravatalt dél-szakli növények övezték s szebbnél-szebb koszoruk díszítették.

A ravatalon a következő díszes koszorukat láttuk:

Édes jó apáknak Antal és Berta.
Főlehetetlen jó apáknak és nagyapáknak Kálmán, Emma, Pimpi, Vini, Titi.

Főlehetetlen jó apáknak Erzsébet, Kálmán.
Főlehetetlen jó apáknak Lajos és családja.
Főlehetetlen jó apáknak Ilma, Imre.

Főlehetetlen jó papáknak Béla, Jenő, Bruno, Sári.
Wankovics Lajos és Lenke Szeretet sógornak.
Főlehetetlen jó sógornak Erzsébet.

Főlehetetlen Antal bácsinak Nuszi.
Szeretett Antalunknak Gizella, Károly.
A Magyar Tudományos Akadémia Kerpely Antal lev. tagnak.

A selmecei főiskola tanári kara egykori kartársainak
Kegeyletjelű a főiskola ifjuság.
A. Farbak István Kedves barátjának.

A legjobb barátunk János uzsold.
A m. kir. vasgyárak központi igazgatósága Tisztikara nevében.

Nagynevű alapító és igazg. tagjának Az Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület.
Zólyombrezói m. kir. vasgyár tisztikara volt igazgatójának.

Magyar acélaragygár r. t. igazgatósága Nagyérdemű elnökének.

Hr Trauer Erinnerung Alexander Pazzáni.
Zólyombrezói vasgyári társaság Főlehetetlen dísztagjának.

Szerdán dél óta a ravatallal mellett a főiskola ifjusága díszörséget állott s a nagy közönség egész nap százával látogatta a város nagy halottját.

A temetés.

Ősi szokása szerint a selmecei főiskolának esteli temetést rendeztek a főiskola egykori nagy-hírű tanárának.

Jó volt ez most azért is, mert egyik fia, Antal, Angliában vette a halál híret s onnan sietett haza, hogy láthassa még egyszer, utóljára szeretett apjának jószág arcát.

Esti félkilenc óraker kezdődött a temetési szertartás. A délutáni vihar után csodaszép holdvilágos esti idő volt. Az utcákon tolongott a nagy közönség s a főiskola körül ember-ember mellett állott. Az előcsarnok már nyolc óraker zsúfolva volt részvételő közönséggel s nagy munkájába került a rendezőknek, hogy visszatartsák a kíváncsi, látni akarókat.

Este félkilenc óraker megjelent a gyászoló család a ravatallal mellett, a főiskola egész tanári kara, a bányai igazgatóság Kachelmann Párkas h. bányaigazgatóval, a hegybányai bányahivatal Bradofka Frigyes főnökkel, Horváth Kálmán polgármester vezetésével a városi tanács, a főiskolai kör gyászlepelbe vont zászlóval.

Küldöttséggel képviselte magát a temetésen az Állami Vasgyárak központi igazgatósága Déner Mihály főbányatanácsossal, Stubenfall Guidó számtanácsossal és Lipka Eustach ellenőrrel. A bányászati és kohászati egyesület Farbak István főbányatanácsos, elnök képviselte. A zólyombrezói vasgyár képviselőiben Allender Henrik főbányatanácsos gyárfőnök és Gólián Pál felügyelő vettek részt a temetésen.

Megható jelenet volt, amikor elbúcsuzott apjától Antal fia, aki ép a temetés idejére érkezett meg.

Az apa, a magyar vasipar megteremtője, a komoly nagy munka embere, egy hasznos élet után fennkölt nyugodt békés arccal pihen koporsójában, a fiu a szomszéd Ausztria legnagyobb vasüzemének vezérő igazgatója, férfikora delén benne van abban a komoly munkában, amelyre az apa tanította, s amelyben erős támasza volt. Az élő vasember szemeit elhomályosítja a könyg amikor meglátja halottn az ő példányképét s szeretettel csókolja meg hideg kezét az elhunyt vasembernek, az ő mesterének, jó apjának.

Megkezdődött a gyászszertartás. Az egyházi ének alatt fölteszik a koporsóra a födelet s szó-lásra kel föl Zsombor Pál evangélikus lelkész s szó imá után a következő gyönyört egyházi beszédben bucsuztatja el a halottat.

Uram maradj velünk, mert beesteledt s a nap lenyugodott! Amen.

«Békességben lefekszem és elaluszom, mert Uram Istenem andsz biztos lakást nekem.» A szent zsolozsmák irójának bucsu dala, bucsu hymnusa ez. Békességgel, nyugodt szívvel bucsuzik az Urnak hű munkása. A nemes harcos legszebb jutalma a béke, a fárdatatlan munkának legnemesebb gyümölcse: az igaz nyugalom. Ki kora reggeltől, végig küzdve a nap hevét, önzetlen nemes munkában megizzadott, nemes célt ért el, lelkesed, örvend ha jó a verőfényes nap, hogy árnyékában megpihenhet, elfáradt tagjait nyugalomra hajthatja. A szorgalmas kéz alhanyatlank, az éber lélek elszendereg! A természet szent változatlanul, örök törvénye az, hogy a derült hajnal, a nap fényes ragyogását csendes est, majd sötét éjszaka követi! S vajjon ki zúgolódik ott, hol a ragyogó nap fényes pályát futva be, örömet életet fakasztva mindenütt, áldást szórva mindenfelé, diésőn rejtőzik a magas hegyek mög, békében alhanyatlan, örök? Ki zúgolódik akkor, amidőn a nemes palma évek hosszú során át díszl és fényt hintve az ékes kertre, saját sulya alatt összereszkad s eltemetkezik?

Az arany kalász is ha megérkezik ideje, földre hajlta nemes fejét. A munkás vándor is ha elfáradott béke — nyugalom után vágyakozik s a munka után az esti csendbe szent zsolozsma vegyül: «Békességben lefekszem és elaluszom, mert Uram Istenem andsz biztos lakást nekem.» Az igaz munkásnak Isten veti meg nyugágyát, a fárdatatlan munkát nemes törekvést Isten koronázza jutalmazza igaz békével, csendes nyugalommal és örök élettel.

«A ragyogó nap ma ismét megfuttotta pályáját!» — és Magyar hazánknek egy fárdatatlan nemes munkása az élet háborgó tengeréből csendes rővpartra érkezett! A ledőlzött nappal a tudomány világnak egy kiváló, érdemben gazdag, oszlopos tagja int búcsút társainak.

Egy fárdatatlan kar hanyatlott alá! Egy nemesen érző szív megszűnt dobogni, Egy lelkes munkás, aki életében a nyugalom soha sem ismerte, örök nyugalomra tért.

A hitrege szerint egy fényes csillaggal gazdagabb lett a menyek kárpitja és szegényebb a mi hazánk.

Egy szerető példás atyával, hű rokonnal, jó barátal kevesebb vagyon e földön!

Sirnak, zokognak fiatal hajtásai a nemes fának. Lehullott aml fejünknek koronája, szívünknek öröme váratlanul bántátt változott.

Igaz részvételt, palma koszorúkkal sietnek e koporsóhoz a tudomány világra, a jó rokoni és barát. A hitnek palmaágával áldozok én is Egyházam nevében e gyászoravatánál. «A bölcsnek fénylenek, mint az égnek fényessége, mint a csillagok örökön örökké fénylenek!»

Nem is tudom, hol kezdjem, melyik fonalat ragadjam meg, hisz oly gazdag, érdemben, erőnyekben dus a te életed! Mint a csendes csermely

kicsiny forrásból fakad s tér — időben lesz hőmpolygó folyamán s áldását kiterjeszti messze tájakra, úgy Te is kicsiny körből léptél ki az élet mezőre, s küzelemben, folytonos munkában, lankadatlan törekvéssel lettél nagygyá — azú a mi voltál és tészel. Mint kicsiny hivatalnok, mint főiskolánk lelkes hallgatója, később mint annak büszgő rendes tanára mint «Métóságos ur» mint ünneplott tudós, az élet minden porondján hű sáfár voltál, ki a reád bízott talentumokkal példásan sáfárkodtál. Páratlan szakstudás ismeretes volt nemcsak hazánkban, hanem annak fénye átrepült messze tengereken, idegen földrészekben is dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Te megértetted Isten sugallatát:
•Végtelen a tér, mely munkára hív
S ha jól győzelsz, egy szótart zeng föld
Szüntelenül, mely vissza int, emel!
E szótart nem más, mint a nemes törekvés mindenkor felebb s mindenkor előre! Excelsior!
Te irtt hagysz magad utá, mert irtt fölöttél be, néked emléked leszen, mert minden emléked édes. Te nem hiába éltél mert a honnak, a tudományak, a társadalomnak éltél, mert igazán éltél!

Fogadd kedvesid bucsu szavát, s Egyházam szent áldását. Isten veled! Isten veled! Amen.

A beszéd alatt föl-föl hangzott a gyászoló családtagok zokogása, mert hiszen oly nehéz megnyugodni az Isten végzésében annak, aki a ravatalon legszeretettebb, legközele állóbb családtagját tudja.

Herrmann Miksa a főiskola rektora lépett ezután a ravatal elé s a főiskola nevében bucsuzott el a főiskola egykori tanárától. Nagyhatásu beszédeje ez volt.

Mai világnézetünk nem fogadja el a végzet ember sorsát igaztót, ember sorsát döntő szerepét. Az antik felfogásból reánk maradt fogalom ez, de fenségesebb szép, zordanok költői, s vannak pillanatok amikor a régi világ történeti ködéből, mint a magas hegység képe a síkság lakója él, szinte közel fogható közelségünkhöz jut. És a sors kegyeltjei voltak azok, kiknek ravatala fölött, ha elshug a végzet genuszja, egyszerűsággal enyhítő balszomat csepegett a hátrahagyottak fájdalomtól összeszoruló szívébe.

Lelkem mintha most is érezné e géniusz lebegését e koporsó felett, melyet körül állunk. Mert akit e koporsó magába rejt, főiskolánk költékében bontotta ki merész répti tehetségének szárnyait, itt alapította meg messzire terjedő híreét, itt szerezte nevét, amelyet azóta tisztelettel emleget hazánk és a külföld tudományos közvéleménye. S bár sok évvel ezelőtt elszakadt főiskolánktól, hogy kiálva a gyakorlati élet küzdő porondjára, ott virjon ki újabb diadalokat: ime pályafutása visszatért azoknak a körébe, akik tanúi voltak legszebb sikereinek, s azon a helyen szakadt meg, ahol élettének legtermékenyebb éveit élte végig.

Nem érzem magamat hivatva arra, hogy az elhunyt tevékenységét érdeme szerint méltassam. De a főiskolai tanári kar nevében szólva, nem mulasztatom el, hogy egy nagy érdeméről — tanár szemében talán a legértékesebbéről — ne emlekezzen meg ez ünnepélyes pillanatban.

Az elhunyt tudományos működését alkotmányos érák hajnalhasadtakor kezdte meg. Valamint egész nemzetünkre, úgy intézetünkre is az új feladatok és kötelezettségek egész özne zudult s noha annak a lelkes gárdának, amelynek legelsőbb sorában az elhunyt küzdött, szinte emberfölötti munkát kellett teljesítenie, hogy a magára maradt főiskolát méltón beillesse a magyar kulturális intézmények sorában az elhunyt nagyra-törő tehetsége nemcsak hazájában tudta megteremteni szakjának tudományos alapjait, hanem új csapatokat törő tevékenységével a külföld elismerését is kivívta, pedig valamenyien tudjuk, hogy mily fukar ez a külföld éppen akkor, ha a magyar ész termékeinek a méltánjárásáról van szó. És mert a hazánkban és a külföldön szerzett hírnév reánk visszaeső fénye intézetünket is bearaonyozta, örök hálával tartozik az elhunytak, szellemi öröke, a főiskola tanári kara. Aki élő szóval a maga kristálytisztá egyszerűségében tudta hirdetni a tudományos igazságot, aki soha nem szünetelő irodalmi működésében a toll mesterének bizonyult, aki oly pazarul bírta a hivatott tanító azt az egyik legnagyobb adományát, hogy halgatóságában a választott pálya, az életkiváltás iránti szeretetet és lelkésedet lobbanítsa lángra; szóval aki mindazokat a tulajdonságokat

egyesítette magában, amelyek a technikai tudományok igazi tanárát alkotják: Néked szól e főiskola tanári karának utolsó üdvözlője, amikor az ő nevében mondom, idősebb Kerpely Antal «Isten veled!»

Az állami vasgyárak központi igazgatóságá nevében **Dérier Mihály** főbányatanácsos tartotta az alábbi bucsusbeszédet.

Kedves bajtárs!

A tisztelet, a szeretet és ragaszkodás kész-tettét bennünk, hogy fölled elbűszünk s az utolsó utakra elkísérjünk.

Tesszük ezt volt tanítványaid, és volt hű munkatársaid az ipar azon terén, melyen a magyar vaskohászat és vasgyártás füllendülését és felvirágzóztatását évtizedeken át előmozdítottad és vezelted.

Ezen működésed nagy keretekben mozgott s kiterjedt tanítványaid híján hazánk összes, közvetlenül pedig az államkincstár vasműveire.

A talaj, melyen építened kellett, elhanyagolt sivár ugarterülethez hasonlított, melyen a visszamaradás jelei látszóttak. Ezt a területet tervszerűleg előkészítetted az által, hogy előbb egy egész nemzedéket neveltél magadnak s képesítetted ezt a vascsebnika terén észlelhető nagy feladatok megértésére s ezen a téren való eredményes működésére.

A vezéri zászlóval kezdedben, fogtál hozzá ezen előkészült nemzedékkel azon feladatok megoldásához, melyek az államkincstári vasműveknek az akkori vascsebnika fejlettségi fokához mért átalakítását, bővítését új telepek s új üzemágak létesítését s meghonosítását célozták, szüntelen munkával és bámulatos kitarással, míg célokat elérted s munkásságod gyümölcseit láttad.

Neked köszöni létét a vajdahunyadi nagy-szabású vaevolvasztótelep, a kúdsíri acélgyártás a zólyombrezsű csőgyártás s az összes kincstári vas-művek teljes átalakítása oly időben, midőn az állam forrásaira alig lehetett támaszkodni, s csekély segédesszközökkel nagy munkákat kellett végezni.

S tervold sikerültek, a gondviselés nyújtotta neked azt az örömet és megnyugvást, hogy munkádokosodó gyümölcseit élvezhetted, s a nagy fáradozás után pihenőre térve tapasztalhattad, hogy fáradozásaidat siker koronázta, s hogy alapját képezte ama füllendülésnek, mely ma az állami vasgyáraknál tapasztalható.

Ezért emleked el nem enyészhet, hanem szívünkben véve megmarad. Ezzel búcsúzunk föléd örökre.

Nyugodj békében!

Ezután utolsó tisztelettel a diszörsgé, meghajtották a ravatal előtt a zászlót, a halottivörök leemelték a koporsót s vállukra véve megkezdődött az utolsó menet. Elül a koszorúkat vivő kocsis, utána a bányászzenekar Cziczka Sándor karnagy vezetése mellett, ezután a főiskolai hallgatók fáklyákkal és bányaművészekkel, a papság, a halottivörök. A koporsó után az elhunytat sirató nagy család, a küldötségek, a főiskolai tanárikar és nagy-nagy közönség mentek.

Ritka szép látványt nyújtott ez a temetés. A holdvilágos szép éjjeli időben, fáklyák lóbogó, mécsesek pislogó fénye mellett, a haragok tompa zúgása közben a zenekar lassu gyász dala mellett ment-ment Kerpely Antal utolsó úljára örök pihenésre. A nagy közönség, csendesen, némán nézte az éjjeli temetés. Mikor a Honvéd-utcába ért a menet elhalgattak a haragok, s megszóllt a bányászok übrésztfője és sirba kísérője — a kopogó.

A temetőben első nejknek, Bányász Saroltának, sirja volt kibontva. Rövid egyházi ima után ide tették örök nyugalomra Kerpely Antal tetemeit.

Akik szerették egymást réges-régen s akit elválasztott egymástól a kegyetlen halál, egyesültek megint az örökre a halálban, a sirban. Az első hitves fogadja az örök nyugalom helyén megint szeretett férjét s most együtt áll phennek poraik.

Különböz végzése a sorsnak, de megnyugtató és vigasztaló.

KÜLÖNFELÉK.

— **Uj főbányatanácsos.** A király **Bárdossy** Antal bányatanácsosnak, a selmechanyai bánya-igazgatóság bányászati előadóójának a főbányatanácsosi címet adományozta. A megérdemelt kitüntetés alkalmából szívesen üdvözlőjük az új főbányatanácsost.

— **A kath. gimnázium kiegészítése.** Amiről évek óta hol nagyobb, hol kisebb cikkelyekben írtunk, hogy a hat osztályú róm. kath. gimnázium kiegészítettessék, ami hű óhaja volt e város egész közönségének, mint teljesen megbízható forrásból lapunk zántakor értesülünk, megvalósult s a gimnázium már a jövő szeptemberben megnyíló iskolai évtől kezdődőleg kiegészítetik egyelőre a VII. osztálylyal s a jövő tanévtől kezdve a VIII. osztálylyal. Örömmel tesszük közzé e hírt, mert tudjuk, hogy a város egész közönségének örömet szerzünk e jó, kiváló jó hírrel. A gimnázium igazgatósága már most ezután is felhívja a szülők figyelmét arra, hogy a gimnáziumban a VII. osztály már szeptemberben megnyílik.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az e hó 21-én Rónán rendezett színelőadás tiszta jövedelmét 10 koronát a rendezősek a Gyermekbarát Egyletnek ajándékozta. Fogadják a nemes adakozók a választmány hálás köszönetét.

— **Kápolna-építés.** A bankai völgyben unjonnan régi Nepomuki szt. János kápolnára adakozók a III. számu gyűjtő-ív szerint. Horváth Kálmán, Podhragay Pál, olvashatlan aláírás, Bence Gergelyné, Körös László, Grinz László, Baán Elemér, Bárdossy Antal, N. N., N. N., Swartz Ottó dr.-né, Selmecci takarékpénztár 2—2 K, Hollós, Pap, Ocsvoszkyné, Velics György, Zajacz János, Szepesi János, Heim Antal, Irgalmas nővérek. W. Z., Palovics József, Grolmann Gyula, Arthold Géza, Bukovits István, Herrmann József dr., Söbő Jenő, Vadas Jenő, Csernák György, ismeretlen adakozó, özv. Szitnyai Józsefné, Kollár Gyula, Broszmann, Jelen Irén, Cziczka Sándor, Lília Antalné, Tölg, Krause József, özv. Prannuka Ferencné, Altman Andr., Szatanecs Miklós, Ács, József, Vörös Ferenc, Tuka Antal, Osvyádt Guszttáv, Filkorn Ella, Tilsár Ferenc, özv. Brandenburg Ferencné, Gverk Mihály, Podhraszky József, Litassy János, N. N., Ilavathy József, Siposs Ferenc, Weisz Samu, 1—1 K, Weisz István, Greguss Magdalena, Nies Adolfiné 1:20—1:20 K, Fritz Péter és neje 1 K, özv. Mihály Mihályné, Gazi Grausz János, Zsurilla Antal, Debnár Károly, Boecák, Harrach János 60—60 f, olvashatlan aláírásu, Tilsár János, N. N., Lollok Antónia, Hovonka József, N. N., Javok A., Országh Arthur, Paller dr. 50—50 f, Lindmayer János, Száder, Sramek, Zubka, Klinger Béla, Dalos József, Czimra János, N. N., Broszmann J., Horváth Józsefné, Bebelaua Károly, Szloboda István, Kis Frigyes, Verner Lajza, N. N., Lochschmidt Gyula özv. Csapla Tamásné és fia, Künzselterné, Gregussné, Lestyánszky, K. H.-né, Poss, Bachraty Józsefné, Szopko János, Nemeskürthy Károly, Friedel Jánosné, Farbaky Piroka, N. N., Fáby Mihályné, N. N., Gindl Józsefné, Csepella Ferenc, Shtzál Ignác, Vinásch Lajos Urbanné, G. M. 40—40 f, Nikl József, Kuchár, Pántyik, Schmidt Ferenc, Millanovich F., Mihalusz Ede, Stahl Béla, Bretschneider Ferenc, Andreidesz József, Magdics János özv. Krausz Gézáné, Nagy József, Cserny, Gonda, Kelliár M. Reznicek János, Immerblum Dávid 30—30 f, N. N., N. N., Cserni Mária, H. M., K. Si, Petyko István, Buxbaum István, Ertl Vilmos, Strkula János, N. N., N. N., Erdélyszky, Tompa, Urbán, Kolléh, Kápolnai, Florian János,

Matejka Gyula, Rink, Gnob Ferenc, J. S. Gindl József, N. N., Kadlec M., N. N., Holvay, Bing Lajos, K. P., Gránec, Szilago József, N. N., Schelle Róbertné, Cserny, Uhor Mária, N. N., Zigler József, Molek János, Kolár József, Sári Jakab, Schoucsik Antal, Révay József, Szabó Ferenc, Huszagh Adolf, L. K., N. N. 20—21 f., Bielik Filomena 15 f., Büchler, Biluska, Rudnai Adolf, Morovjan Ferencné, Foglancs Mária, Halmos István, Steffek Vilmos, Ghöbl J., Treka Antonia, Schmidt Károly 10—10 f. A felsorolt kegyes adakozók fogadják a kapolnát újjonnanan épített bizottság megbízásából a legmélyebb hálámát, s a mikor a nemes sziverek az Isten áldását kérem, maradok hazafias tisztelővel; Breznóbányán, 1907. július 17-én *Csorba* Üdön bizottsági elnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** A folyó hó 21-én Felsőórán megtartott műkedvelői színelőadásán felülfizettek a következők: Bielik Richárd Hegybánya 40 fillér, Gerő Gusztáv Hegybánya 2 kor. Mátyásy Marika Felsőórna 1 kor., Nagy Sándor Bpest 2 kor., Sohóff József Hegybánya 2 kor. és Sulzer Henrik Hegybánya 2 kor. Fogadják az igen tisztelt adakozók a rendezőség őszinte köszönetét.

— **Áthelyezések a kegyes tanítórendben.** Az 1907/08. tanévre több áthelyezés történt a kegyes tanítórendben. A selmecbányai társházról *Tókes* Lajos helyezettelt át Nagykanizsára, helyébe *Pachinger* Alajos dr. jön ide Vácról.

— **Tanítók eskütétele.** A nem állami tanítók fizetésrészéről szóló új törvény értelmében a város területén levő iskolák tanítói a mult esztőtörtökön tették le az esküt *Horváth* Kálmán polgármester kezeibe. Az eskütételnél jelen voltak az iskolaszékek elnökei is.

— **A belábányai plébánia adminisztrátora.** *Hidvéghy* Árpád belábányai plébános elbocsátását kérte az esztergomi egy főgyházmegye kötelekéből, hogy a Jézus-társaságba léphessen be. Az elbocsátást megkapta s a főgyházmegye a belábányai plébánosi teendő elátlásával ideiglenesen *Rehanek* Ferenc hontnádasi káplánt bízta meg.

— **A Selmeci Népbank** új részvény jegyzései oly nagy számmal történek, hogy a kibocsátott 625 drb. közül alig van még néhány jegyzetlenül. Figyelmeztetjük a régi részvényeseket, hogy előveteli joguk e hó 31-én teljesen lejár s így nyujtott előnyeiket igényekzen kihasználni. Ugyancsak hatalmas lendülettel nyert azon üdvös újítás is, mely a heti betét üzletág bevezetésével módot nyujt a szegényebb néposztálynak is a takarékosságra. A kiadott előjegyzések eddig több száza ragnak s erre is felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét, főleg a szülőket, kik gyermekeiknek lassankint s minden megerőltetés nélkül tekintélyes tőkét gyűjthetnek a heti betétekbe való belépés által.

— **Névmagyarosítás.** *Schlesinger* Regina, Ferenc, Márton és Soma vezetéknevüket *Szabó*-ra változtatták.

— **Főlvérszati ünnepély.** A selmecbányai lövőlőben e hó 26-án és 27-én lesz az idei főlvérszati, 27-én délután díjtékezés is lesz a lövőlő jókárbán tartott tekepályán. Pénteken, 27-én este, a főlvérszati befejezésével társasvacsera lesz a lövőlőn.

— **Pisztolylövészet.** A pisztolylövő kör rendezévi főlvérszati augusztus hó 1-én tartja meg Kisiblyén.

— **Külföldi tanulmányút.** A főiskola tanárai közül az idei szünetben nagyobb külföldi tanulmányútra mennek *Herrmann* Miksa rektor, *Barlai* Béla dr. és *Farkas* Gyula rendez tanárok, akik Svéd- és Norvégországba utaznak, — *Téglás* Károly és *Muzsnay* Géza erdszati tanárok Németországba és Svajcra mennek nagyobb tanulmányútra.

— **Halálozás.** E hó 25-én Karlsbadból sürgöny értesítés érkezett, hogy *Krutkovszky* Károly bányatanácsos, a selmecbányai kohó főnöke ott hirtelen elhalt. A szomorú hír megdöbbenést keltett városzerte mivel az elhunyt enyhébb gyomorbetegség gyógyítása végett ment Karlsbadba, de nagyobb baja nem volt. A halálesetről az elhunyt családja és kohó tisztikara adtak ki gyámjelentést, amelyek szerint az elhunyt csak 54 éves volt s 29 éve hivatalnokodik. Temetése holnap délután lesz a vasuti állomásról a szelaknai kapun túli temetőbe.

— **Vihnyefürdő vendégei.** Vihnyefürdőbe július 8-ától a következő vendégek érkeztek:

Márkus Eteleka nevelőnő Ujpest, Nágel Lajosné iparos neje Budapest, Sternberg Gyula dr-né ügyvéd neje és gyermeke Budapest, Scheldt Gyula tisztviselő Budapest, Grossmann Etel kiskereskedő és kisérőnéje Ersekújvár, Habermann Ernőné kétszerült gyáros és 2 leánya Pozsony, Quisfeld Flórencé magánzó fia és Veres Gyuláné Nagyvárad, Vanya Józsefné cipész neje Bárt, Mihalovits Sándor Jenőné mv. fogvelmi biztos neje Miskolc, Benkő Lajos dr. megyei főorvos Aranyosmaróth, Berkáder Alajosné takarékpénztári könyvelő neje és özv. Bobok Györgyné Léva, Mészáros Ida házvezetőnő Bárt, Medveczky Károly dr-né orvos neje és 2 leánya Léva, Giszmadia László lapszerkesztő Győr, Jakics Józsi Ersekújvár, Wankovits Lajos magánzó és neje Selmecbánya, Deutsch Paula és Leontine szabónők Budapest, Szavay Éde főgimn. tanár neje és 3 gyermeke Budapest, Grünwald Samu koresmáros és neje Nagysalló, Fodor Alfrédné Budapest, Farkas Richárdné vállalkozó neje Budapest, Keviczky Jánosné mézszárosszegő neje Bárt, Weisz Adolfné kiskereskedő neje Weisz Ilonka és Feldmann Józsefné Léva, Bárczy Ivánné p. ü. ig. hely. neje és Bárczy Géza Zombor, Tábori Gáborné gyári igazgató neje Békésesaba, Fleischmann Mórné szatócs 2 gyermeke és cselédje Esztergom, Hajós Miklósné m. kir. államvasuti ellenőr neje Nagyvárad, Kirsch Bertalané kereskedő neje és fia Budapest, özv. Szvoboda Szidónia, m. kir. tisztviselő özvegye Temesvár-Józsefváros, Kramer Samuné kiskereskedő Budapest.

— **Ajánédek a körmöci főreáliskolának.** Körmöcbányáról kapjuk a következő közérdekű értesítést: A körmöcbányai állami főreáliskola e napokban igen becses, körülbelül 800 koronát érő mikroszkopikus készítmény-gyűjteménnyel gazdagodott. Az 1000 drb. igen csinos preparátum, mely, a természetrajz három országára vonatkozik, néhai *Gerger* Ede m. k. posta- és táviró felügyelő séjé emlékére. Az özvegy körmöci születésű férje emlékének és óhajának ugy vélt leginkább áldozni és megfelelni, hogy Sarajevóból, hol jelenleg állandóan megtelepedett egy hozzávaló főköcs szekrényben küldötte el a reáliskolának ajándékul. Valóban bámulatra ragadhat el bennünket *Gerger* Ede pártalan, ernyedetlen munkakedve, szorgalma meg ügyessége mely kenyérkereseti pályájától messzi eső területen a természet titkaiba mikroszkop segítségével behatolva, kiváló sikert ért el. *Gerger* Ede követésre méltó, jeles példája az önzetlen áldozatkészségnek és valódi hazafiságnak is, mely szállóigék szeretlen hangzatosítása és olcsó reklám hajhászata helyett egy emberöltővel felérő munkaadreményét közödira szánt. Megjegyzendő, hogy *Gerger* Ede megbízható forrásból merített értesítés szerint felfedezője is volt a hírhedt főlöszár vástátrixnak hazánkban és ebbeli fáradozásért az aranyérem keresztet kapta. A főlöszárára vonatkozó preparátumai egyenlőértékűek a híres Blankenhorn dr. féllekek. *Gerger* Ede szülei idegenből szakadtak hozzánk, atyja a körmöci m. kir. pénzügy-intézetnek sok éven át közlészatellit graveurje (vésnöke) volt, ki Ede fiát tüköletek magyarrá neveltette. (Legutolsó hivatali állomása Temesvári volt.) A midőn pedig *Gerger* Ede özvegyének az intézletnek nemes lelkű felajánlotti ajándékáért ez uton is lekötözött, hálás köszönettel kifejezjük, egyben el nem mulasztjuk, tisztelettel meg ne emlékezzünk az adakozó nemes

hölgyegyk legmeghibette barátjáról özv. *Privorszky* Henrietta örökhelyéről is az ő kőbenjáró közönségéért. A körmöcbányai főreáliskola 51 éves fennállása történetében ez a második nagyobb ajándék. Az első *Matuska* Gábor gróf igen becses, 1600 koronát érő, remek bogárgyűjteménye, mely csupa Európán kívül eső földrész típusos állatából került ki. S méltán csodálattal tölthet el szakembert éppen úgy, mint laikust is, kinek érzéke van a természet nagyszerűségére iránt, nevezetesen gyönyörködni tud, az állatvilág csodás, igen változatos, sőt bizarr külső alakjain, rajzaik czerfélé mintáin és szírványos meg fényfénylő pompázós szingardagságán. Ezt a két ajándékot, de az egész iskolai gyűjteményt is készségesen megmutatja előleges jelentkezés mellett az érdeklődő közönségnek *Teschler* György tanár.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A F. M. K. E. 1907. augusztus 27-én Nyitra városában tartja XXV. évi rendes közgyűlést Nyitrán. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Ügyvezető alelnök megnyitja és beszámolója az egyesület negyedszázados munkaságáról. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag kiküldetése. 3. Az egyesület védnökének és elnökének megválasztása s ennek nyomán az elnök széköfoglalása. 4. Árpád vezér emlékezete, halálának ezredik évfordulója alkalmából. Tartja Czobor László orsz. képviselő. 5. Az elnökség 1906. és 1907. évi jelentése és az igazgató választmány határozati javaslatai. 6. Az egyesület 1906. évi ösztörszámadvásata és a vonatkozó törvényesről föszüntetvény megszavazása. 7. Az egyesület 1908. évi összköltségvetésének megállapítása. 8. Az 1908. évi közgyűlés helyének meghatározása. 9. A központi pénztárosi állás betöltése. 10. Indítványok, a melyek az alapszabályok 16 §-a értelmében az elnökséghez szabályszerű időben beérkeztek. Az igazgató választmány, a közgyűlés megelőzőleg, 1907. augusztus 26-án délután 3 órakor, Nyitrán a várososház a közgyűlési termében ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse.

— **Himlőoltások.** *Tandlich* Ignác dr. tisztiorvos megkezdte a közelebb védhimlőoltásokat. Ma vasárnap délután azokat a gyermekeket oltja be, akik az I. és III. város negyedben laknak. Az oltás délután három órakor lesz a városi kórház rendelő helyiségében. A II. és IV. városnegyedben lakó gyermekeket a jövő vasárnap oltják be.

— **Pártoljuk a hazai ipart.** Be sokszor halljuk e szózatot és mégis szükségleteink fedezésénél nem vigyazunk eléggé, hogy ne osztrák árut vásároljunk. Ezer meg ezer idegen fogtisztító szert vesz naponta a közönség, mikor itt van most a kiváló magyar gyártmány a Brázy-féle „Kalogén” sóborsosnyag fogkrém, mely valószínűleg ideális tisztító és fogápoló szer.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Menyasszonyi kelengyék selyemből méterenkint 85 krtól 11 frt 85 krig minden szinben! Porto és vámentesen házhoz szállítva. — Mintak nagy választékban postafordulattal küldi: **Henneberg selyem-gyárla** Zürich. 3

Nagyon alkalmas utazáskor. — Nékiúthozatellen rövid használat után. Fertőtlenítő hatású által megvizsgálva. Attest Bécs, 1887. július 3.

Kalodont
nőlközhetetlen
fog-crème.

A fogak tisztán tartásához fogviz nem elegendő. — Eltávolítja a fogok körül árszerűen képződő ártalmas anyag, csakis mechanikai tisztítással egyesített egy felület és antiseptikus hatással bíró fog-crème elierhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálmunkákban a leghatásosabbnak bebizonyult.

KALOGÉN

**BRÁZER SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★**

**SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS
HIVATALOS KÖZLEMENYEI.**

4450 sz./1907. vt.

Hirdetmény.

Selmece-Bélabánya sz. kir. v. törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a városi házi kezelése alatti levő földek é. p. az u. n. Ertl-major a mezőgazdasági épületekkel együtt, s a hozzá tartozó és a vele kapcsolatos szántóföldek és rétek nyilvános árverés útján eladassanak, vagy bérbeadassanak. Miért is a város tanácsa közhírré teszi hogy az eladás vagy bérbeadás céljából folyó évi augusztus 8-án é. e. 10 a városház tanácstermében nyilvános árverést tart. Kikiáltási ár az eladásra nézve: holdanként 500 (ötszáz) kor. a bérbeadásra nézve: holdanként 20 (husz) kor. bér. A részletes feltételek a számvetésnél megtekinthetők.

Selmecebányán, 1807. évi június 27. én.

Horváth Kálmán
polgármester

5442/1907.

Hirdetmény.

Selmece- és Bélabánya sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a rendőrök ruházatának munkába adása céljából f. évi augusztus 11-én é. e. 11 órakor a városház tanácstermében árlejtést tart. Irásbeli ajánlatok is elfogadhatók és a fennjelölt napig a szövetmintákkal együtt a polgármesterhez terjesztendők be.

Kikiáltási árnak vétetik a ruhának eddigi ára: é. p. fegyverkabátért 2570 K, nyári zubonyéért 1726 K, téli zubonyéért 1726 K, pantalló nadrág 1126 K, lengyel nadrág 1126 K, köpenyéért 3250 K, mellényéért 446 K, sapkáért 3K, rendőrkalapért 5 K.

Selmecebánya, 1907 július 25.

Horváth Kálmán,
polgármester

H I R D E T É S E K .

Rétesalma, csemegekörte, ringlószilva, Ruj paradicsom, tölthetőpaprik, zöld sés kukorica, görög-, turkesztán-, ananászdyinyét szállít **1 frt. 20 kr.-ért**
Szabó 169. gyümölcs-kivitele Csongrád.

Keresek
egy jó karban levő cimbalmot és egy férfi szabó gépet.
Cím a kiadóhivatalban.

Lakás kiadó! CZUNA-féle házban lévő első emeleten 3szobából, konyha, pince és éleškamrából. A másik két szoba, konyha és éleškamra
= **augusztus hó 1-étől kiadó.** =

Egy jó házból való fiu **tanulóul** felvétetik teljes ellátással
Waltersdorfer és Markward
könyvkötészetében.

LICHTER ADOLF Akadémia-utca 86. számú házában (német atellenében) az emeleten két szobából, (egyik alkalival) konyha-, éle-, fűskamra-, padlás-, udvar- és esetleg kert-ből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó.
A ház szabadkézből el is adó.
Bővebbet a tulajdonosnál.

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelven, gazdagon illusztrált főirányegyzéket, részben több rajzzal, mindentől nikkel-, ezüst- és aranyórák, valamint mindennemű szőllő-arany és ezüstárúk, hangszerek, acél- és bór-árúk stb.-rel eredeti gyári árban.

Nikkel remontróra K. 3.-
System Roskopf patentóra K. 4.-
Svájci eredetű system Roskopf patentóra K. 5.-
Ezüst- és Sas Roskopf nikkel remontróra K. 8.-
Ezüst remontróra (újítás) művel K. 12.-
Ezüst remontróra fedellel K. 12.-
Ezüstóra K. 250. Konyhaóra K. 3.-
Szevárszálóra K. 250. Rakonkóra K. 800
Minden árért 3 évi jótállás. — Nincsen koccakázat! Becserelés megengedve vagy a pénz visszat.

Első órágyár Brűx
KONRAD JÁNOS
és. és kir. udvari szállító.
Brűx 1258. szám. (Csehország.)

Szélhajtó, csömörcsillapító

Hódepecsöppek.

Az 1844. éviől bevált háziszer, amely étvágyat gerjeszt és az emésztést elősegíti.

Ára 1 K palackonként

3 füvegnél kevesebb (utánvétellel) 250 K csomagolással) postán nem szállíthatók.

Kapható:
BITTNER GYULA gyógyszerkerében GLOGGNITZ
Alsóausztria.

3 régi szó... 3 új szó...
Altvater Altvater
Gessler Gessler
Jägerndorf Budapest

Maggi Gyula és Társa.
Iroda: Wien, IV/1. Gyár: Bregenz.

**A Nádparipa-
Liliumtejszappan**

Bergmann és társától Drezda és Tetschen a/E. Marad a naponta beérkező elismert nyilatkozatok szerint a leghatásosabb minden gyógyszernek közt szepiök ellen is. Használata az arcbort puha bőrszínnyessé teszi és rózsaszínűt idez elő.
Kapható 80 fileres databokban minden gyógyszerüzletben, drogeria-, parfüm-, szappan- és fúrtasz-bizletben.

Kiadó lakás.

Deák-utca 17. sz. alatt (Sóltz-féle) házban
az emeleti lakás,
mely jelenleg a „Főiskola Kör” helyisége,
kellő helyreállítás után
f. é. nov. 1-től kiadó.
Bővebbet: **Fodor L. dr.**

Zacherlin

mint felhívhatatlan „rovár-
irtó” hatatosan segít.

Csakis palackokban kérje!

Selmecebányán:

ifj. Marschalkó Gyula,
Engel Zsigmond,
Ernst Zsigmond,
Weisz Ignác,
Weisz Samu.

Hodrusbányán:

Kukucska József,
Weisz Jakab.

Ipolyvágyon:

Berezeller M.,
Bolner Pál,
Dombo Károly utóda
Brack Ignác,
Romann Lajosné.

Kerponán:

Blaskovics Lajos

Körmöcbányán:

Freud Manó,
Gazdik János,
Horn F. W.,
Klein Hermann
Ritter Lipód J.

